

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG5550039

ชื่อโครงการ : การพัฒนาศักยภาพของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในพื้นที่อีสานใต้ของประเทศไทยเพื่อเพิ่มขีด

ความสามารถในการแข่งขันประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ชื่อนักวิจัย : สุภภัทร ศรีจงแสง ปวีรบรรต สมนึก อารีรัตน์ เรืองกำเนิด

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

E-mail Address : ajarn_tae@yahoo.com, pariwats7@gmail.com, areerat@la.ubu.ac.th

ระยะเวลาโครงการ 15 มิถุนายน 2555 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2558

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในพื้นที่อีสานใต้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและในการแข่งขันประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ (1) รวบรวมองค์ความรู้ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่อีสานใต้ (2) เพื่อประเมินศักยภาพของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในพื้นที่อีสานใต้โดยผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และ (3) เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนาศักยภาพของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่อีสานใต้ในการแข่งขันประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานด้วยเครื่องมือการวิจัยอันหลากหลายประกอบด้วยแบบสอบถาม การประชุมกลุ่มย่อย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การ Benchmarking การศึกษาชุมชนต้นแบบ และการทดลองจัดการนำเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นตัวแทนคือ กลุ่มโฮมสเตย์ (เบิ่งวัฒนธรรม) บ้านปลาข้าว จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยทั้งหมด พบว่า

1. องค์ความรู้ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและมัคคุเทศก์บ้านปลาข้าว จ.อำนาจเจริญ มีรูปแบบที่หลากหลายประกอบด้วย พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน งานศิลปะและหัตถกรรม ดนตรีและการแสดงพื้นบ้านต่างๆ กลุ่มอาชีพที่หลากหลายของชุมชน และกลุ่มการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่มีมัคคุเทศก์ในการให้บริการที่ชัดเจน โดยแต่ละคนมีความรู้และทักษะในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในระดับค่อนข้างดี แต่ยังขาดการพัฒนาศักยภาพทางด้านอาชีพ เช่น ด้านวาทยศิลป์ ด้านความสามารถในการนำเที่ยว และด้านภาษาต่างประเทศ

2. ระดับศักยภาพของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นบ้านปลาข้าว จ.อำนาจเจริญ ในด้าน (1) คุณสมบัติต่างๆ อาทิ ด้านความรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (2) ความสามารถของมัคคุเทศก์ในด้านภาษา ด้านวิชาการ ด้านการนำเที่ยว ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3) บทบาทของมัคคุเทศก์ในบทบาทต่างๆ อาทิ เช่น บทบาทของครู ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ (4) หน้าที่ของมัคคุเทศก์ในด้านการรับเข้า การนำเที่ยว และการส่งออก ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

3. นโยบายในการพัฒนาศักยภาพของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในเขตพื้นที่อีสานใต้ในการแข่งขันประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย 6 นโยบายได้แก่ (1) นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (2) นโยบายการส่งเสริมความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก (3) นโยบายการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน (4) นโยบายการส่งเสริมการฝึกอบรมมัคคุเทศก์รุ่นใหม่เพื่อรองรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนหมอลำอาเซียน (5) นโยบายการพัฒนาผลิตภัณฑ์และทรัพยากรทางวัฒนธรรมของชุมชนให้มีเอกลักษณ์และโดดเด่น และ (6) นโยบายการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งในแต่ละนโยบายก็จะประกอบด้วย กลยุทธ์การดำเนินงานต่างๆอย่างหลากหลาย

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น อีสานใต้ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ABSTRACT

Project Code : RDG5550039

Project Title : The Development of Local Tour Guide Potentiality in Lower Northeastern Part of Thailand for Increasing Competitive Capacity in Asian Economic Community

Investigators : Sregongsang, S., Somnuek, P., Roengkamnert, A.
Ubon Ratchathani University

E-mail Address : ajarn_tae@yahoo.com, pariwats7@gmail.com, areerat@la.ubu.ac.th

Project Duration : June 15, 2012 to June 30, 2015

This study aims to investigate (1) the knowledge of cultural tourism resources and local guides in Lower Northeastern Part of Thailand, (2) the examination for the potentiality of local guide in Lower Northeastern Part of Thailand and (3) the proposing of policies to develop the local tour guide potentiality for Increasing competitive capacity in Asian Economic Community. The researcher used research instrument comprising of questionnaires, focus group, participatory action research: PAR, benchmarking with the best practices and pilot tests with community based tourism (CBT) in Plaklao village, Amnatcharoen province. The results of the study found that

1. The knowledge of cultural tourism resources and local guides in Lower Northeastern Part of Thailand (A case study of Plaklao village) comprised of local museum, local arts and handicraft, including local music and performance and local architecture and occupation. For the local tour guide in Plaklao village, most of them were good in tourism information and service but they still lacked of touring skill and communicative skill, especially English communication.

2. The potentiality of local tour guide, they were good in tourism knowledge. However, inters of academic, transfer in-out, touring, and the role of teacher, their skills were intermediate level.

3. The development policies to increase potentiality of local guide in Lower Northeastern Part of Thailand for Increasing competitive capacity in Asian Economic Community could be proposed into 6 policies; (1) the development of creative tourism (2) the promotion for encouragement from government and private organization (3) the promotion for local participation (4) the training for youth local tour guide for Asian-Isan dancing community based tourism (5) to promote local authenticity and develop local product and cultural resources and (6) to promote and public their local products and tourism towards interactive information technology media such as Facebook and website.

Keywords: Potential Development, Local guide, Lower Northeastern Part, Asian Economic Community